

جمهوری اسلامی ایران

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

مشماره استاندارد ایران

3359

ویژگیهای مرزه زمستانی

چاپ اول

موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران تنها سازمانی است در ایران که بر طبق قانون میتواند استاندارد رسمی فرآوردهها را تعیین و تدوین و اجرای آنها را با کسب موافقت شورایی عالی استاندارد اجباری اعلام نماید. وظایف و هدفهای موسسه عبارتست از:

(تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی - انجام تحقیقات بمنظور تدوین استاندارد بالا بردن کیفیت کالاهای داخلی، کمک به بهبود روشهای تولید و افزایش کارائی صنایع در جهت خودکفائی کشور - ترویج استانداردهای ملی - نظارت بر اجرای استانداردهای اجباری - کنترل کیفی کالاهای صادراتی مشمول استاندارد اجباری و جلوگیری از صدور کالاهای نامرغوب به منظور فراهم نمودن امکانات رقابت با کالاهای مشابه خارجی و حفظ بازارهای بین المللی کنترل کیفی کالاهای وارداتی مشمول استاندارد اجباری به منظور حمایت از مصرف کنندگان و تولیدکنندگان داخلی و جلوگیری از ورود کالاهای نامرغوب خارجی راهنمایی علمی و فنی تولیدکنندگان، توزیع کنندگان و مصرف کنندگان - مطالعه و تحقیق درباره روشهای تولید، نگهداری، بسته بندی و ترابری کالاهای مختلف - ترویج سیستم متریک و کالیبراسیون وسایل سنجش - آزمایش و تطبیق نمونه کالاها با استانداردهای مربوط، اعلام مشخصات و اظهارنظر مقایسه‌ای و صدور گواهی‌نامه‌های لازم) .

موسسه استاندارد از اعضاء سازمان بین المللی استاندارد می باشد و لذا در اجرای وظایف خود هم از آخرین پیشرفتهای علمی و فنی و صنعتی جهان استفاده می نماید و هم شرایط کلی و نیازمندیهای خاص کشور را مورد توجه قرار می دهد.

اجرای استانداردهای ملی ایران به نفع تمام مردم و اقتصاد کشور

است و باعث افزایش صادرات و فروش داخلی و تأمین ایمنی و
بهداشت مصرف کنندگان و صرفه جوئی در وقت و هزینه ها و در
نتیجه موجب افزایش درآمد ملی و رفاه عمومی و کاهش قیمت‌ها می
شود.

کمیسیون استاندارد ویژگیهای مرزه زمستانی (کوهی)

رئیس

فرهی - فرج الله دکتر داروساز دانشکده داروسازی دانشگاه تهران

اعضاء

جمشیدی - شهین	لیسانس تغذیه	شرکت خوبان
شاهرخی - نوبهار	دکتر داروساز	وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی
همایونی - همایون	مهندس کشاورزی	موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

دبیر

صیانتی - احمد مهندس کشاورزی موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

فهرست مطالب

ویژگیهای مرزه زمستانی (کوهی)

هدف

دامنه کاربرد

تعاریف و اصطلاحات

کمتر بصورت سرشاخه‌های کامل که قبل از باز شدن گل چیده شده
است .

بیشتر بصورت گل‌های کامل یا شکسته

ویژگیها

نمونه برداری

روشهای آزمون

پیوست الف

بسمه تعالی

پیشگفتار

استاندارد ویژگیهای مرزه زمستانی (کوهی) که بوسیله کمیسیون فنی ادویه و چاشنی تهیه و تدوین شده و در کشاورزی کمیته ملی استاندارد ادویه و چاشنی مورخ 71/12/22 مورد تأیید قرار گرفته ، اینک باستناد ماده یک قانون مواد الحاقی به قانون تاسیس موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران مصوب آذرماه 1349 بعنوان استاندارد رسمی ایران منتشر میگردد .

برای حفظ هماهنگی و همگامی با پیشرفتهای ملی و جهانی در زمینه صنایع و علوم ، استانداردهای ایران در مواقع لزوم مورد تجدید نظر قرار خواهند گرفت و هرگونه پیشنهادی که برای اصلاح یا تکمیل این استانداردها برسد در هنگام تجدید نظر در کمیسیون فنی مربوط مورد توجه واقع خواهد شد .

بنابراین برای مراجعه به استانداردهای ایران باید همواره از آخرین چاپ و تجدید نظر آنها استفاده نمود .

در تهیه و تدوین این استاندارد سعی شده است که ضمن توجه به شرایط موجود و نیازهای جامعه حتی المقدور بین این استاندارد و استاندارد کشورهای صنعتی و پیشرفته هماهنگی ایجاد شود .
لذا با بررسی امکانات و مهارتهای موجود و اجرای آزمایشهای لازم این استاندارد با استفاده از منابع زیر تهیه گردیده است :

ISO / 7928 - 1 (1988)

Savory - Specification

part I

winter savory (satureya montana L.)

ویژگیهای مرزه زمستانی (کوهی)

1- هدف

هدف ازدوین این استاندارد تعیین ویژگیها ، بسته بندی ، نشانه گذاری ، نمونه برداری و روشهای آزمون مرزه زمستانی (کوهی) میباشد .

2- دامنه کاربرد

این استاندارد در مورد مرزه زمستانی (کوهی) *satureya montan* که بصورت سرشاخه و برگهای درسته یا شکسته عرضه میشود کاربرد دارد .

یادآوری - این استاندارد برای مرزه معمولی یا تابستانی (*satureya hortensis* L.) کاربرد ندارد .

توصیههای مربوط به شرایط نگهداری و حمل و نقل مرزه زمستانی بصورت اطلاعیه در پیوست الف آمده است .

3- تعاریف و اصطلاحات

در این استاندارد واژهها و اصطلاحات با تعاریف زیر بکار برده میشود .

- 3-1- مرزه کوهی گیاه دائمی *satureya montana* L. از خانواده نعنائیان (Labiaceae) میباشد . گلهای آن سفید بالکهای صورتی یا بنفش رنگ است مرزه کوهی معمولاً بصورت سرشاخههای کامل که قبل از باز شدن گلها چیده شدهاند مشاهده میشود .
- مرزه کوهی به دوصورت در بازار تجارت وجود دارد .
- 1- کمتر بصورت سرشاخههای کامل که قبل از باز شدن گل چیده شده است .

2- بیشتر بصورت گلهای کامل یا شکسته

سرشاخهها معمولاً با ارتفاع 15 تا 30 سانتی متر میباشد ، ساقه

کاملاً چوبی شده و برنگ سبز روشن است . برگها محکم ،
 سرنیزه‌های بسیار نوک تیز که درگوشه قاعده تیزی آن کاملاً کم
 میشود . سطح برگها براق ، نرم و در کنارهای آن مژهدار است .
 طول برگ معمولاً 15 تا 30 میلیمتر و پهنای آنها 3 تا 5 میلیمتر
 است . رنگ آنها از سبز زیتونی تا سبز خاکستری مات متغیر است .
 3-2- مواد خارجی :

هرمادهای اعم از معدنی ، گیاهی یا حیوانی غیر از مرزه کوهی
 مواد خارجی نامیده میشود .

4- ویژگیها

4-1- ویژگیهای فیزیکی

4-1-1- بو و عطر و طعم :

مرزه زمستانی بوی قوی و مطبوع و مخصوص بخود دارد . عطر
 و طعم آن معطر داغ و مشابه کارو اکرو¹ است ، همچنین باید از
 عطر و طعم و بوی خارجی عاری باشد .

4-1-2- عاری بودن از حشرات و کپکها و غیره :

مرزه زمستانی باید عاری از حشرات زنده و کپکها و بخصوص
 حشرات مرده و قطعات بدن آنها و آلودگیهای حاصله از جوندگان
 که قابل روئیت با چشم سالم و غیر مسلح است باشد در صورت
 لزوم میتوان از بزرگنمایی استفاده کرد چنانچه بزرگنمایی از 10%
 نیز تجاوز کند باید در گزارش آزمون ذکر گردد .

4-1-3- درصد مواد خارجی در مرزه زمستانی که طبق استاندارد
 ملی شماره 1032 تعیین میگردد نباید بیش از یک درصد جرمی
 باشد .

نسبت ساقه‌های شکسته و برگهای درسته یا شکسته در مرزه
 زمستانی نباید از 5 درصد جرمی تجاوز کند.

4-2- ویژگیهای شیمیائی

ویژگیهای شیمیائی مرزه زمستانی باید با ویژگیهای جدول مطابقت

داشته باشد .

نوع آزمایش	ویژگیها		روش های آزمون
	سرشاخه ها	برگ ها	
حداکثر درصد جرمی رطوبت	۱۳	۱۳	طبق استاندارد شماره ۱۱۹۶ ایران
حداکثر درصد جرمی خاکستر کل براساس ماده خشک	۱۳	۱۱	طبق استاندارد شماره ۱۱۹۷ ایران
حداکثر درصد جرمی خاکستر نامحلول در اسید براساس ماده خشک	۱	۱	طبق استاندارد شماره ۱۲۵۳ ایران
حداقل درصد روغن فرار بر حسب میلی لیتر در ۱۰۰ گرم براساس ماده خشک	۰/۵	۰/۷	طبق استاندارد شماره ۱۸۱۸ ایران

4-3- ویژگیهای کروماتوگرافی :

روغنهای فرار حاصله از تقطیر خشک برگهای خشک شده مرزه زمستانی که بوسیله گاز کروماتوگرافی در شرایط مذکور در پیوست B تجزیه میگردد باید ترکیبات اصلی زیر را دارا میباشد :

گاماترپی نن² پاراسمن³ لینالول⁴ 1- ترپی نن - 4- اول و کاراکرول⁵

یادآوری : روغن فراری که از طریق تقطیر به همراه بخار آب (بطریق مرطوب) بدست میآید .

نباید بوسیله گاز کروماتوگرافی اندازهگیری شود ولی برای اندازهگیری مقدار فاکتورهای مندرج مورد استفاده قرار میگیرد .

5-1- بسته بندی :

مرزه زمستانی باید در بستههای تمیز ، سالم و خشک بسته بندی گردد . جنس بستهها باید از موادی ساخته شده باشد که بر محتوی خود بیافر بوده و آنرا از افزایش یا کاهش رطوبت و مواد فرار حفظ نماید ، بطور مثال حلبی یا صندوق چوبی و یا کیسههای کنفی نو با آستر داخلی غیر قابل نفوذ برطوبت .

5-2- نشانه گذاری :

ویژگیهای زیر باید روی هر بسته نوشته و یا برجسب شود :

- نام فرآورده و نام تجارتخانه

- نام و آدرس تولید کننده یا بسته بندی کننده
- شماره شناسائی یا ساخت
- وزن خالص به کیلوگرم
- اسم کشور تولید کننده
- مقصد
- وهرگونه اطلاعات دیگری که مورد درخواست خریدار باشد از قبیل سال برداشت محصول و تاریخ بسته بندی
- مرجع این بخش از استاندارد

6- نمونه برداری

نمونه برداری از مرزه زمستانی مطابق استاندارد ملی بشماره 512 انجام میگردد .

7- روشهای آزمون

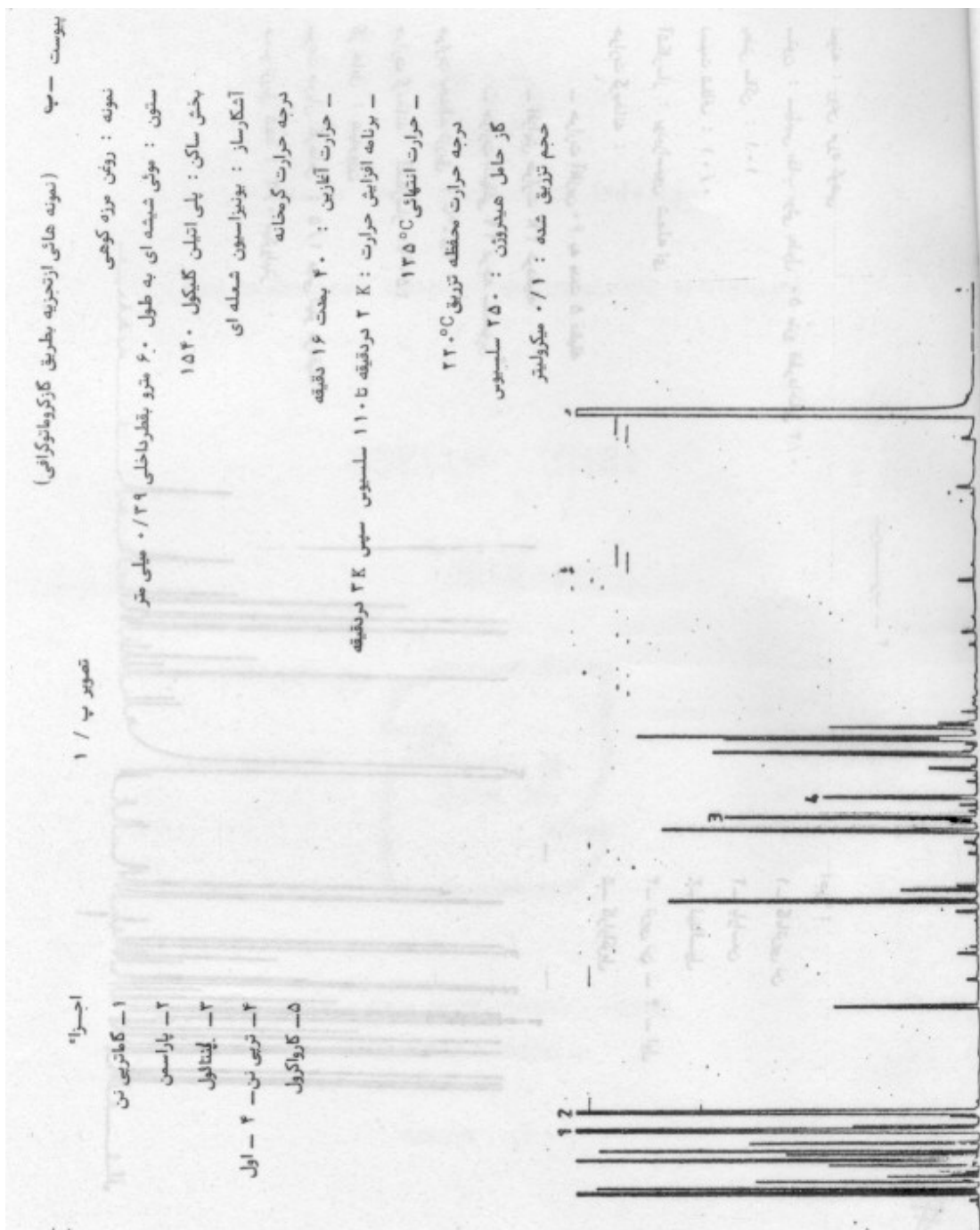
نمونههای مرزه زمستانی بمنظور تطابق داشتن با ویژگیهای مندرج در این استاندارد با توجه به بند 4-3-1 و جدول باید مورد آزمون قرار گیرد . آزمون مرزه سائیده باید روی نمونههای انجام گیرد که مطابق با استاندارد ملی بشماره 1727 تهیه شده آنها از الک با قطر چشمههای 0/3 میلی متر رد شود .

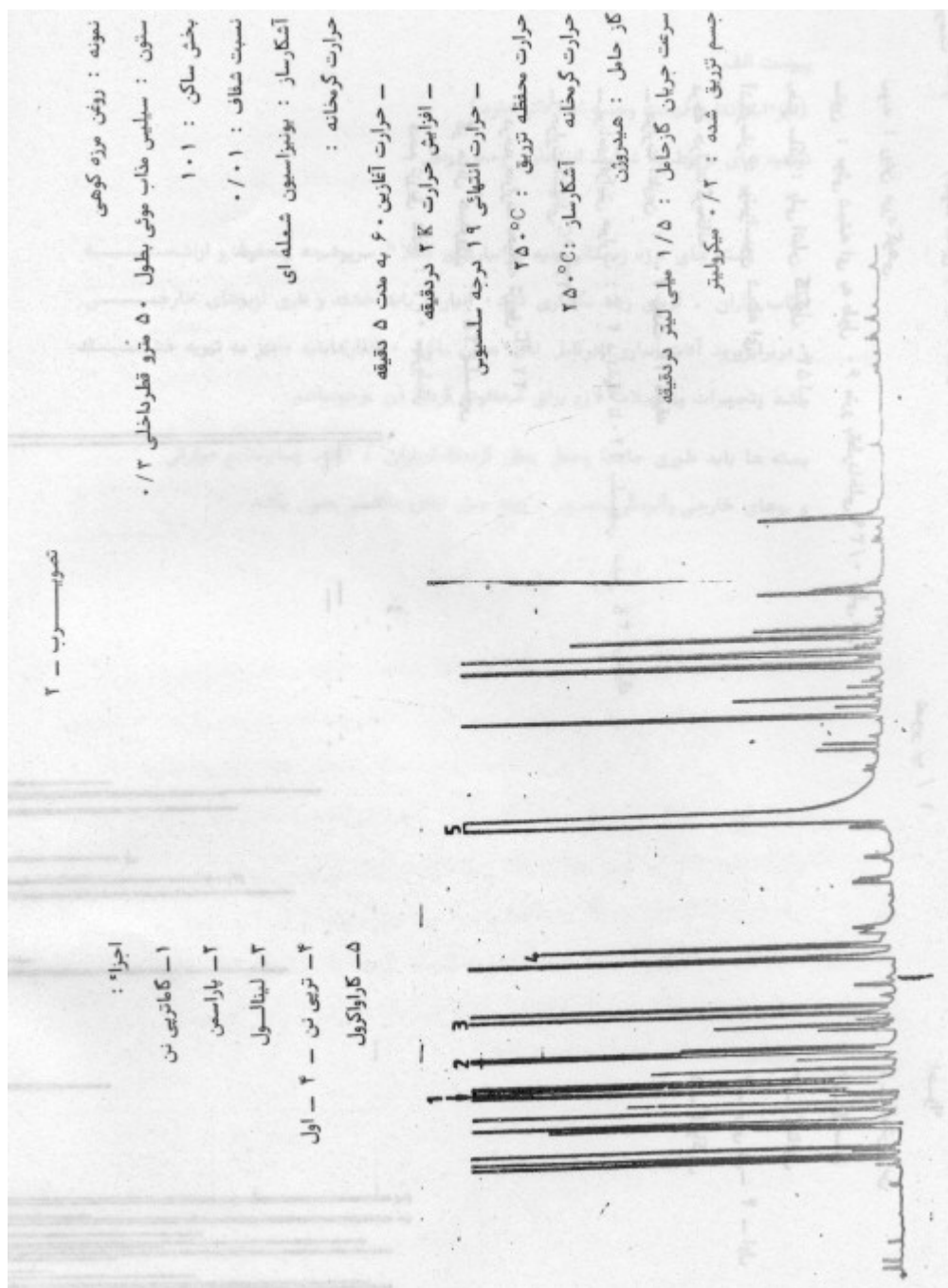
پیوست الف

(جزء استاندارد نیست وجنبه اطلاعاتی دارد)

توصیههای مربوط به شرایط انبارداری و حمل و نقل بستههای مرزه زمستانی باید در انبارهای کاملاً سرپوشیده و محفوظ و از اشعه آفتاب و باران ، گرمای زیاد نگهداری شود . انبارها باید خشک و عاری از بوهای خارجی و در برابر آفات انباری غیر قابل نفوذ مصون باشد . انبارها باید مجهز به تهویه خشک باشد وتجهیزات و تسهیلات لازم برای ضد عفونی کردن آن موجود باشد .

بسته‌ها باید طوری جابجا و حمل و نقل گردد که از باران ، آفتاب و سایر منابع حرارتی و بوهای خارجی و آلودگی بخصوص در موقع حمل و نقل باکشتی مصون باشد .

@@@

- 1-Carvacrol
- 2-terpinene
- 3-P- cymene
- 4-Linalool
- 5- 1-terpinen-4-01 and carvacrol

ISLAMIC REPUBLIC OF IRAN

Institute of Standards and Industrial Research of Iran

ISIRI NUMBER

3359

SAVORY - SPECIFICATION WINTER SAVORY
(SATUREJA MONTANA L)

First Edition